

Изх. № 169/10.05.2020 г.

**ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ НА 44-ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

Относно: Второ гласуване на законопроекта за изменение на Закона за здравето, № 002-01-16, внесен от Министерски съвет на 05.05.2020 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Във връзка с предстоящото второ гласуване на законопроекта за изменение на Закона за здравето, № 002-01-16, внесен от Министерски съвет на 05.05.2020 г., Асоциацията на индустриалния капитал в България изразява следната принципна позиция по отделни важни за българската икономика изменения:

1. **Не подкрепяме** § 2, с който се предлагат изменения в чл. 63 от закона. Предлаганото законодателно решение с така наречената „извънредна епидемична обстановка“ противоречи на Конституцията на Република България, създавайки неясна правна отлика от уредените военно или друго извънредно положение, и е в колизия с норми на Закона за защита при бедствия. Предоставянето на правомощия на отделен министър да въвежда временни противоепидемични мерки на територията на страната или на отделен регион на практика преурежда в ущърб на правата на гражданите и бизнеса въпроси, чието решаване Конституцията и действащото законодателство са възложили съответно на Народното събрание или на Министерския съвет. Ако този правен нонсенс бъде приет, означава основни принципи като недопускането на неоснователно ограничаване на права да се уреждат с общи административни актове.

2. **Подкрепяме** мерките със социален характер, както и удължаването на срокове, свързани с тях, предлагани с § 4 в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. (ЗМДВИП).

3. В ЗМДВИП е необходимо и допълнение, с което да се осигури необходима подкрепа за възстановяването на българската туристическа индустрия. Такова е предложено със законопроект за допълнение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020

г., № 054-01-37, внесен от Искрен Веселинов и група народни представители на 04.05.2020 г. Доколкото става дума за актове, уреждащи една и съща материя на основание чл. 81 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, смятаме, че двата законопроекта следва да бъдат обсъдени от комисията едновременно, а в този случай, освен подкрепа за българската туристическа индустрия, със същите средства може да се подпомогне и българският въздушен транспорт, поради което **предлагаме допълнително** предложеният чл. 26 по вносител да се прецизира така:

Чл. 26 (1) Министерството на туризма предоставя на туроператори, които използват авиокомпании с български оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до България, държавна субсидия в размер на 6000 евро за всеки полет, в срок от две години от отмяна на извънредното положение, обявено с този закон.

(2) Субсидия могат да получат и туроператори, които ползват услугите на превозвачи с оперативен лиценз, издаден от страна, различна от Република България, при условие, че туроператорът докаже липсата на интерес за изпълнение на конкретния полет от страна на авиационните превозвачи с български оперативен лиценз.

(3) Редът за доказване на липса на интерес за изпълнение от превозвач с български оперативен лиценз на чартърен полет, обект на този член, се определя с акт на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Предложението ни е мотивирано от обстоятелството, че българските авиокомпании разполагат с парк от минимум 25 - 30 самолета в готовност за изпълнение на чартърни полети по заявка на туроператори, като среднодневно могат да се изпълняват общо от основните чартърни летища не по-малко от 30 полета, средно по 200 - 250 пътника на полет. В средномесечен план българските авиокомпании, ако противоепидемичната обстановка позволява, са в състояние, по заявка и по договори с туроператори, да изпълняват около 900 - 1000 полета.

4. За нас, като организация, изразител на интересите на българския бизнес, е изключително важно предложението, изложено в т. 15 по отношение на Преходните и заключителните разпоредби на ЗМДВИП, изразено в удължаване до 30 юни 2020 г. на възможността за изплащане на компенсация. **Подкрепяме** това предложение, като същевременно го намираме за недостатъчно, доколкото видът и начинът на плащане са несравнимо по-важни от предвидения за такова плащане срок.

АИКБ и другите организации на работодателите представяха многократно предложения за смекчаване на икономическите последици от извънредното положение върху икономиката, сред които бяха и необходимите изменения и допълнения в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г., за да се промени така наречената мярка 60/40 на 60/0, което означава държавата да поеме **60 на сто от осигурителния доход на работник или служител (при съответните критерии) и това да е всичко, което неработещият работник получава като компенсация**. Друго плащане от страна на предприятието с преустановена дейност или за съответната част при непълно работно време да не се дължи, каквато е световната практика. Никъде по света, освен в България, не се дължи 100% компенсация в такива случаи. Заплащането на равни възнаграждения на неработещи и работещи е nonsens, несправедливо е спрямо работещите и е невъзможно да се осъществи в повечето случаи. Това изискване прави мярката с много ограничен обхват, за което говори фактът, че 3 дни преди края на извънредното

положение са усвоени едва 1, 22 % от предвидените за мярката средства (12 236 476 лева от предвиден бюджет 1 000 000 000 лева).

Мярката 60/0 е доказала пригодността си в ЕС като добра европейска практика (Германия). Тя освобождава предприятията, изпаднали в затруднения в следствие от коронакризата, от задължението да доплащат до 100 % от загубения доход и да внасят осигуровки върху неизработени доходи. Тази мярка подкрепя реално заетостта и доходите на хората в предприятията – както напълно, така и частично прекратили дейността си или преминали на непълно работно време. Въвеждането на подобна мярка ще предостави реална подкрепа на предприятията, които не разполагат със значителни финансови резерви, да запазят работните места и по този начин ще преодолеят основен порок на сега действащата мярка – 60/40.

Мярката 60/0 е значително по-справедлива и следователно ще бъде по-добре възприета и широкоприложима и за работодателите, и за работниците, които работят. Това в крайна сметка ще доведе до по-ефективно използване на предвидените средства, респективно – до запазване на по-голям брой работни места. Трябва да се посочи, че предложеното, платимо от държавата плащане от 60%, е силно занижено спрямо много страни в ЕС и ОИСР – като Австрия (90%, 85%, 80%), Великобритания (80%), Швейцария (80%), Словения (80%), Дания (75%), Латвия (75%), Канада (75%), Кипър (70%) и т. н. В съседна Румъния, с която обичаме да се сравняваме, мярката е във вида 75/0.

Кризата с COVID-19 отново завари българската държава и общество без предварителна подготовка, отново бяхме изненадани и неподготвени. Наложих се в ускорени срокове и извънредни ситуации да се изработва антикризисно законодателство с влошено качество и без ясна оценка за въздействието му. В разгара на всяка криза управляващите започват да изработват и предлагат антикризисни мерки за подкрепа на заетостта, за повишаване на ликвидността, за социално подпомагане на изпадналите в социална криза хора и т.н. Вместо това трябва с широк обществен консенсус да бъдат приети няколко безспорни антикризисни мерки, насочени към всяка проблемна област, които при настъпване на кризисна ситуация да действат автоматично. Такава мярка за запазване на заетостта в период на икономическа криза може да бъде мярката 60/0. Това е и германският модел на кризисно законодателство.

5. Намираме за важно и **подкрепяме предложението**, изразено с § 7 и уреждащо промяна в Кодекса на труда, с което неплатеният отпуск по чл. 160, ал. 1 до 60 работни дни, ползван през 2020 г., се зачита за трудов стаж. **Подкрепяме и предложението** през 2020 г. за осигурителен стаж по чл. 9, ал. 2, т. 3 от Кодекса за социално осигуряване да се зачита времето на неплатения отпуск до 60 работни дни, но смятаме, **че систематичното му място е в § 8**, в който се уреждат измененията в Кодекса за социално осигуряване.

В същата връзка и с оглед на това, че § 7 урежда изменения в Кодекса на труда, обръщаме внимание, че страната ни не се е възползвала от възможността, предвидена в чл. 19 от Директива 2003/88/ЕО, където се допуска да се определят референтни периоди за сумирано изчисляване на работното време в рамките на 12 месеца и ясно е казано, че „държавите членки имат възможност, при спазване на общите принципи за защита на безопасността и здравето на работниците, по обективни или технически съображения или съображения, свързани с организацията на работа, да допуснат с колективни трудови договори или споразумения, сключени между социалните партньори, да се определят референтни периоди, които в никакъв случай не надвишават 12 месеца“. Така директивата допуска да се въведе сумирано изчисляване на работното време и за период,

по-дълъг от 6 месеца, което би осигурило необходимата гъвкавост на организация на работния процес в условията на мерки за спиране на разпространението на COVID-19. По тази причина АИКБ предлага да се обсъди възможността в чл. 142, ал. 2 от КТ да се направи изменение, по силата на което да се допусне с КТД или със споразумение между социалните партньори въвеждането на 9 или 12 – месечен срок за прилагане на сумирано изчисляване на работното време. Убедени сме, че това ще бъде реално подпомагаща българската икономика антикризисна мярка, която ще позволи на предприятията, при зачитане на интересите на работниците и служителите, да бъдат гъвкави в организацията на работния процес, като по този начин запазят своята конкурентоспособност и работните места. Не на последно по значение място такава мярка не само не изисква разходване на какъвто и да е публичен ресурс, но и ще допринесе за увеличаването му.

Многократно сме заявявали и необходимостта от отпадане на забраната и прекомерните ограничения за полагане на извънреден труд и т. нар. удължено работно време, от съвместяване на сумираното изчисляване на работното време и извънредния труд, които не съответстват на изискванията на съответната Директива 2003/88/ЕО и практиката в държавите членки на ЕС. Чрез **отмяна на чл. 146, ал. 1 от КТ** и при запазване на изискванията за междудневна и междуседмична почивка следва да **отпадне максималният брой работни часове извънреден труд в рамките на една календарна година.**

6. Подкрепяме предвидената в § 13 възможност концедентът или министърът на туризма да намалява размера на концесионно или наемно възнаграждение, дължимо за 2020 г. по действащи договори за концесия или наем на морски плаж, или по договори, които ще влязат в сила през 2020 г., или да отложи плащането им до 31 декември 2020 г., като това намаляване следва пряко да се обвърже с цената на предоставянето на принадлежности по смисъла на § 1, т. 6 от Закона за устройство на Черноморското крайбрежие на посетителите на плажове в съответствие с одобрена от МС методика, осигуряваща единен подход и отчитаща индивидуалните особености на обектите. Смятаме, че това е необходима диспозитивна мярка, която ще благоприятства развитието на туристическия бизнес, и сме на мнение, че може да бъде прилагана и по-дългосрочно, с конкретно договаряне за всеки отделен случай и при интерес за това.

С УВАЖЕНИЕ,

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ
НА АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**